

Бачыць мэта

Альтэрнатыўная крыніца шчасця

У чым яго сутнасць для маладога навукоўца?

З лесатэхнікаў у энергетыкі — менавіта такі шлях прайшоў кандыдат тэхнічных навук Сяргей ВАСІЛЕВІЧ. Цяпер ён працуе загадчыкам лабараторыі ўзнаўляльнай энергетыкі, а таксама з'яўляецца старшынёй савета маладых навукоўцаў Інстытута энергетыкі Нацыянальнай акадэміі навук. Карэспандэнт «Чырвонкі» наведалі вучонага на працоўным месцы і даведаліся, чаму адбыліся такія перамены ў яго жыцці, а таксама распыталі спадара Васілевіча пра новыя распрацоўкі ў сферы энергетыкі.

Фота Сяргея НІКАНОВІЧА.

— Сяргей Уладзіміравіч, раскажыце, калі вы адчулі цягу да навукі?

— Напэўна, яна была яшчэ ў школе, але я гэтага не ўсведамляў. Мне падабалася гісторыя, марыў стаць археолагам. Але пасля заканчэння школы ўсё ж выбраў дакладныя навукі. Вышэйшую адукацыю атрымліваў у БДТУ па спецыяльнасці «Леснінжынерная справа». Адрозніе прайшоў у студэнцкіх навукова-практычных канферэнцыях, пісаць навуковыя артыкулы.

«Дарэчы, пры падтрымцы Акадэміі пабудавалі ў Бараўлянах кватэру як маладыя спецыялісты. Цяпер вось будую лецішча ў Мінскім раёне».

— А як аказаліся ў Інстытуце энергетыкі?

— Пасля атрымання дыплама размеркаваўся ў Івацэвіцкі раён, адпрацаваў там паўгода па спецыяльнасці. Але цяга да навукі падштурхнула паступіць у аспірантуру. Спыніў свой выбар на энергетыцы, бо ва ўніверсітэце нам чыталі курс пад назвай «Энергетычнае выкарыстанне драўніны», і мяне зацікавіў гэты кірунак. Пазнаёміўся з членам-карэспандэнтам Акадэміі навук Валянцінам Аляксеевічам Барадулем, да якога я і пайшоў у аспірантуру. Ступень кандыдата навук атрымаў у Інстытуце цепла- і масаабмену НАН Беларусі, пасля застаўся там працаваць. Паралельна выкладаў у БНТУ. А два гады таму мяне запрасілі ў Інстытут энергетыкі ў якасці загадчыка лабараторыі, і я вырашыў паспрабаваць. На той момант лабараторыя была невялікая, усяго два чалавекі, я трэці. Цяпер жа мы пашырыліся — маем дзесяць супрацоўнікаў.

— Чым займаецца ваша лабараторыя?

— У асноўным мы працуем у сферы біяэнергетыкі — атрымліваем энергію з біялагічнай масы. Патлумачу на прыкладзе драўніны. Па сутнасці, дрэва — гэта складаны вуглевадарод, з якога можна атрымліваць розныя (у тым ліку і для энергетыкі) рэчывы. Галоўная задача — вылучэнне цвёрдага, вадкага і газападобнага паліва, а таксама павышэнне яго якасці. Працуем не толькі з драўнінай. Цяпер, напрыклад, распрацоўваем устаноўку магутнасцю ў 2 МВт, палівам для якой у якасці паліва для якой з'яўляецца салома. Адзін з калег працуе з аспірацыйнай сумессю — адходамі ў галіне сельскай гаспадаркі. Для Беларусі гэты кірунак даволі перспектывны, бо ў нас вельмі шмат біямасы, якую можна выкарыстоўваць у тым ліку і ў энергетычных мэтах. Звычайна адходы драўніны ў нас проста спальваюць, але яны валодаюць адносна невыскай цеплатворнай здольнасцю (у параўнанні, напрыклад, з вугалем). Наша задача — павысіць гэты паказчык.

— Ці ёсць у вас з калегамі якія-небудзь распрацоўкі, якія ўжо ўкараніліся ў вытворчасці?

— Нашай лабараторыі трохі больш за тры гады. Таму ўвесці якую-небудзь з распрацовак у прамысловую эксплуатацыю мы пакуль не паспелі. Але ўжо на працягу наступнага года плануем завяршыць працу па двух навукова-тэхнічных праектах, якія пасля ўкараняюцца на вытворчасці. Адзін з іх — устаноўка магутнасцю 2 МВт па спальванні саломы, пра якую я ўжо казаў. Цікавая яна тым, што салома, якая застаецца пасля жніва, будзе выкарыстоўвацца ў якасці паліва ў віхравой топцы (топцы, у якой цвёрдыя часцінкі паліва трымаюцца ў паветры за кошт моцнага віхру. — Аўт.). Атрыманы гарачы газ будзе сушыць зерне. Сушылка, абсталяваная такой устаноўкай, не мае патрэбы ў паліве. Другі праект — піролізны рэактар для атрымання драўніннага вугалю. У яго загрузаюцца адходы дрэваапрацоўкі, а працэс піролізу (раскладання арганікі без доступу кіслароду) падтрымліваецца за кошт саміх прадуктаў піролізу. Фактычна, устаноўка будзе працаваць «сама на сябе».

«Цяпер я разумею, што мяне ў працы нічога не абмяжоўвае. Я займаюся тым кірункам, які мне цікавы».

— Вы ўзначальваеце лабараторыю ўзнаўляльнай энергетыкі. Для Беларусі гэты кірунак падаецца вельмі актуальным. На вашу думку, ці могуць альтэрнатыўныя крыніцы энергіі ў перспектыве цалкам замяніць традыцыйныя?

— На цяперашнім этапе развіцця тэхналогій, безумоўна, не. І не толькі ў Беларусі. Вобразна кажучы, альтэрнатыўная энергетыка сёння знаходзіцца ў «падлеткавым узросце». Надта высокі сабекошт такіх тэхналогій. Ды і сэнсу зусім адмаўляцца ад традыцыйнай энергетыкі няма — заўжды трэба мець «запас трываласці». Безумоўна, для Беларусі ёсць пэўныя перспектывы ў напрамку ў сферы ўзнаўляльных крыніц энергіі, у першую чаргу гэта перапрацоўка біямасы: ужо названы піроліз і атрымліваецца пры браджэнні адходаў сельскай гаспадаркі ў пэўных умовах. Яго таксама можна спальваць і атрымліваць энергію. У многіх захаднееўрапейскіх краінах, напрыклад, у Германіі, гэта адзін з вядучых кірункаў альтэрнатыўнай энергетыкі. Энергія сонца таксама мае вялікія перспектывы (праўда, толькі калі знізіцца сабекошт сонечных панэляў). Астатнія крыніцы таксама могуць выкарыстоўвацца, але хутчэй у якасці дапаўнення да названых вышэй.

— Ці шмат вольнага часу застаецца ў маладога вучонага?

— Шчыра скажу, цяпер яго амаль няма, працы вельмі шмат. Калі быў, звычайна займаў яго сумеснымі з жонкай паходамі ў тэатр (асабліва мне падабаецца балет). Апошнім разам хадзілі на «Лебядзінае возера». Даўно хачу трапіць на оперу «Князь Ігар». Акрамя гэтага, я часам маюю. У асноўным пішу класічныя пейзажы. Ну, і хобі са школьных часоў, якое я ўжо называю, — гісторыя. У першую чаргу цікаўлюся гісторыяй Беларусі, Вялікага Княства Літоўскага.

— Дарэчы, як да вашай працы ставіцца жонка?

— Наўрад ці дрэнна, бо яна таксама працуе ў гэтай сферы. Праўда, ужо не ў Акадэміі навук. Таму яна мяне добра разумее.

«Адрозніе прайшоў у студэнцкіх навукова-практычных канферэнцыях, пісаць навуковыя артыкулы».

— А як наконт фінансавага боку? Хапае вашай сям'і заробку двух навукоўцаў?

— Я не магу сказаць, як яно будзе далей, бо мы цяпер чакаем дзіця, але пакуль хапае. Тым больш што я паралельна выкладаю ва ўніверсітэце. Дарэчы, пры падтрымцы Акадэміі пабудавалі ў Бараўлянах кватэру як маладыя спецыялісты. Цяпер вось будую лецішча ў Мінскім раёне. Шчыра кажучы, я, напэўна, нейкі «няправільны» — рэдка думаю пра грошы. Быў час, калі я ўвогуле з пустым кашальком хадзіў. Але ніколі не рабіў з гэтага трагедыі. Бо галоўнае — душэўная раўнавага.

— Праца ў навуцы спрыяе такой раўнавазе?

— Так, безумоўна. Цяпер я разумею, што мяне ў працы нічога не абмяжоўвае. Я займаюся тым кірункам, які мне цікавы. А ўвогуле я лічу сябе шчаслівым чалавекам. Ёсць пэўныя планы: нараджэнне дзіцяці, будаўніцтва лецішча, напісанне доктарскай дысертацыі. Лабараторыя ў хуткім часе будзе пашырацца, нам дадуць новыя памяшканні. Ці ж гэтага мала для шчасця?

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ.

ТЭХНАЛОГІЯ І ТЭХНІКА СТВАРЭННЯ... СЯМ'І

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар. «43».)

Ва «ўладаннях» Аляксея знаходзіцца лясны, які прылягае да Капыля. У падпарадкаванні маладога кіраўніка сем леснікоў, працу якіх ён кантралюе. Звычайны распарадак такі: Аляксей атрымлівае заданне ад кіраўніцтва,

тлумачыць яго сваім падначаленым, а пасля адпраўляе іх у лес. Леснікі займаюцца пасадкай і вырошчваннем дрэў. Майстар лесу выдае пасадачны матэрыял, інструменты, сродкі абароны і займаецца папярэвымі справамі. Але бывае, што хлопцы самому даводзіцца прабыць у лесе цэлы дзень.

— Прыезджае дадому са словамі «я стаміўся, я сёння набегаўся», — выдае мужа Вераніка. А ён, у сваю чаргу, ад гэтых слоў не адмаўляецца.

— У лесе заўжды ёсць чым заняцца, — упэўнены Аляксей. — Ён дае чалавеку шмат даброт, і калі ўмець імі карыстацца, бедным не застанешся. Але хапае і браканьераў. Хоць незаконных высечак у лясніцтве амаль няма, кантроль усё ж патрэбен. Людзі прывыклі думаць, што лесу ў нас шмат. А калі кожны будзе нядбайна ставіцца да яго, дык што застанецца нашчадкам?

«Будзённая праца значна адрозніваецца ад студэнцкай практыкі, — адзначае малады спецыяліст. — Цяпер працую з усведамленнем, што ад маіх рашэнняў залежыць, якім будзе ўчастак».

З жыллёвым пытаннем, якое хвалюе многіх размеркаваных маладых спецыялістаў, у сям'і Сысаў праблем няма. Маладыя здымаюць аднапакаёвую кватэру, арэнду ім аплочвае лясгас. Зарплата, па іх мерках, нармаль-

«Таксама хаджу па лесе з рулеткай і правяраю спілаваныя харвестарам дрэвы: сачу, каб не было крывых, гнілых, хворых. Вяду экалагічны ўлік адходаў. Раней я такімі справамі не займалася, многае для мяне ў навінку, таму даводзіцца шмат у чым разбірацца».

ная — Аляксей атрымлівае прыкладна чатыры мільёны, а Вераніка крыху менш.

— Пакуль грошай нам хапае, але калі з'явіцца дзеці, прыйдзецца цяжкавата, — падсумавала Вераніка.

Калі жонка рыхталася да фотасесіі, Аляксей распавёў нам, чым можна заняцца ў Капылі. Сам ён толькі нядаўна закончыў рамонт кватэры. Да «забавак» асабліва спрыту не мае — хапае клопатаў на працы. Адно сумна — усе сябры юнацтва жывуць цяпер у сталіцы.

— Пагадзіцеся, сяброў заводзяць з малых гадоў, — кажа хлопец. — А ў мяне так атрымалася, што адзін сябар працуе журналістам у сталічным выданні, другі — у канструктарскім бюро. Добра яшчэ, што бацькі побач.

У сям'і справы падзелены на жаночыя і мужчынскія. Але здараюцца і выключэнні з гэтага правіла.

— Не адмоўлюся і сам пастаяць ля пліты, калі ўбачу, што жонка стамілася, — прызнаецца Аляксей. — Усё ж чатыры гады практыў у інтэрнаце — гатаваць умяю. «Хочаш паказаць сябе гурманам, кін у суп лаўровы ліст», — так

Фота Навікі БУЖАК.

казалі хлопцы ў інтэрнаце. Але што з іх узяць, «пачаткоўцаў», — усміхаецца малады муж.

Канчатковага рашэння — застануцца яны ў Капылі ці не — маладыя яшчэ не прынялі. Затое выдатны падмурак для будучыні ў іх ужо закладзены.

Кацярына РАДЗЮК.

Мінск — Капыль — Мінск.

